

KLUBI NAPREDNIH KMETOVALCEV SRBIJE

Minula leta je Ljudska mladina Srbije vložila pomembne napore v pospeševanje kmetijske proizvodnje in spremembo družbenih odnosov na vasi. V vaških organizacijah Ljudske mladine se razvija posebno živahna aktivnost za prosvetljevanje in kmetijsko izobraževanje njihovih članov, prav tako pa tudi za konkretnije angažiranje v pospeševanju kmetijske proizvodnje in povezovanje s kmetijskimi zadrugami.

V lanskem letu je v smederevskem okraju delovalo na primer 7 šol za kmetijske proizvajalce z enajstimi oddelki; v svetožarevskem okraju je bilo 125 strokovnih predavanj iz kmetijstva, ki jim je prisostvovalo nad 5.500 mladincev in mladink; nad 14.000 mladeničev in mladenk je v okraju Sremska Mitrovica poslušalo lani strokovna predavanja iz kmetijstva itd.

Številne osnovne organizacije Ljudske mladine na vasi so se začele razen tega konkretnije ukvarjati z vprašanji združnih programov, z gospodarsko proiz-

vodnimi problemi, z vprašanji splošnega pospeševanja napredka vasi itd. Kot odsev takega razpoloženja mladine se pojavlja tudi želja po včlanjenju v kmetijske zadruge. Po nepopolni evidenci je v zadrugah kragujevskega okraja nad 1700 mladincev in mladink, medtem ko znaša to število v novosadskem okraju 600.

Podobni so rezultati tudi v drugih okrajih. Kooperacija z zadrugami je nudila novo možnost mladim kmetijskim proizvajalcem. V dosedanji praksi je najboljši rezultat pokazala kooperacija mladine s kmetijskimi zadrugami na področju perutninarstva in živinoreje. To tudi zato, ker je za tako obliko kooperacije posebno zainteresirano veliko število vaških mladenk. V kragujevskem okraju je na primer približno 420 mladink sklenilo pogodbe za kooperacijo z zadrugami v reji perutnine, a približno 17.000 piščancev so zredili mladinci in mladinke šabaškega okraja. Vaška mladina je v znatni meri sodelovala tudi v tekmovanju za velike pridelke v kmetijstvu.

Mladinci — pobudniki za ustanavljanje klubov

Pripravljena, da čim več prispeva k pospeševanju napredka v kmetijski proizvodnji, je začela vaška mladina sredi l. 1954 organizirati klube in sekcije mladih kmetovalcev. Že konec l. 1953 je bilo teh klubov v Srbiji 64, v l. 1956 pa 140 s približno 6.000 mladinci in mladinkami, medtem ko jih je danes 217 s približno 16.000 člani. V številnih vaseh se pripravljajo, da jih bodo ustanovili in tako je mogoče z gotovostjo reči, da bo njihovo število v začetku prihodnje kmetijske sezone mnogo večje.

Na pobudo Ljudske mladine ustanavljajo klube pri kmetijskih zadrugah in z njihovo neposredno materialno, strokovno in drugo pomočjo. Njihova naloga je nuditi strokovno znanje s področja neke proizvodne veje oziroma predelave kmetijskih proizvodov, prav tako pa tudi, da vplivajo na svoje člane, da to znanje uporabljajo v svojem vsakdanjem življenju in delu. Član kluba lahko postane vsak mladi-

nec in mladinka, ki sta zainteresirana za določeno vejo proizvodnje. Ob vstopu v klub ne plačajo nobene vpisnine, niti niso kasneje dolžni plačevati članske deleže. Kolikor klub sklene, lahko člani dajo tudi prostovoljni prispevek. Z včlanjenjem v klub se zavežejo, da bodo proučevali tisto vejo proizvodnje, za katero se opredelijo, in da bodo pridobljeno znanje praktično uporabljali ali na svojem ali na združnem posestvu.

Materialna sredstva za delo in strokovno pomoč mora zagotoviti zadruga. Zato izhaja program dela klubov iz združnih programov. Svoje naloge izvaja klub po raznih skupinah, ki se organizirajo v okviru kluba (skupina za živinorejo, sadjarstvo, poljedelstvo, čebelarstvo, perutninarstvo, vinogradništvo itd.). Ali bodo v nekem klubu sodelovale vse te skupine, je odvisno od specifičnosti kmetijske proizvodnje v tistem kraju, prav tako pa tudi od individualnih nagnjenj članov kluba.

Primeri, ki zaslužijo pozornost

Delovne oblike teh klubov so zelo raznovrstne. Zaradi ilustracije bomo navedli nekaj konkretnih primerov iz delovanja teh klubov.

V bačko-topolskem okraju delujejo 4 klubi naprednih kmetovalcev. Najbolj vidno je delo kluba v Bački Topoli, v katerem dela 128 članov. Tesna povezanost z zadrugo (6 članov kluba je bilo izvoljenih tudi v združni upravni odbor) kakor tudi njena neposredna materialna in strokovna pomoč sta povzročili, da je bilo delo tega kluba zelo plodno. Klub so ustanovili l. 1954. Tedaj je imel 27 članov, pretežno mladink.

Prvo leto delavnosti je karakterizirala reja plemenske perutnine. Od takrat so klubovo delavnost označevale številne pomembne akcije. Uporabljanje sortnega semena in umetnih gnojil je bil velik uspeh klubovih članov.

Nekateri rezultati, ki so jih dosegli, so bili opaženi tudi izven kluba. Sedemnajstletni član, ki sedaj vodi klub, Peter Benčik, je predlanskim pobral z enega orala

45 stotov koruze. Njegovo znanje in odločnost v izvajanju naprednih metod v kmetijstvu sta mu prinesli nove uspehe: letos je pridelal na enem oralu 50 stotov heterozne koruze »Ohio C-92« in 49 stotov »US-13«.

Akcija za kemizacijo in mikro poskusi pomenijo poseben uspeh. Pred časom je klub organiziral revijo kmetijskih strojev, pri čemer sta mu veliko pomagali kmetijska zadruga in Ljudska tehnika. Revija je trajala dva dni in v tem času so prikazali, kako sodobni kmetijski stroji tečejo in delujejo.

Klub organizira vsako jesen razstavo pridelkov svojih članov. Svoje razstavne prostore sami uredijo in razstavijo kulture, pri katerih pridelovanju so z uporabo novih metod dosegli dobre rezultate.

Že v začetku svojega delovanja je klub naprednih proizvajalcev v Osipaonici v smederevskem okraju dosegel rezultate, ki so ga uvrstili med najboljše v okraju. Ustanovljen je bil pri kmetijski zadrugi in šteje 38 članov, med katerimi je osem

mladink. V okviru kluba delujejo oddelki za živinorejo, perutninarstvo in poljedelstvo. Vsak izmed teh oddelkov ima svoje perspektivne plane in se vsa aktivnost razvija v skladu z njimi.

Oddelek za živinorejo je na primer nakupil doslej prek zadruge 6 plemenskih svinj, ki so jih ob določenih pogojih dobili v rejo člani kluba. Poljedelski odderek ima 18 ha obdelovalne zemlje, ki so jo vložili sami člani kluba. Organizirali so razpravljanje o načinu setve pšenice kakor tudi o sortah, ki jih je treba gojiti v tej občini, njene rezultate pa so uredničili. Že v letošnji jesenski setvi so 13 ha posejali s pšenico, od tega 8,85 ha z različnimi italijanskimi sortami, a 4,15 ha pa z domačimi sortami.

V okviru kluba opravljajo razen tega razne poskuse, katerih rezultati naj bi jim kasneje koristno pomagali.

V novosadskem okraju je bilo med devetimi klubi naprednih kmetovalcev posebno opaženo delo kluba v Bačkem Petrovcu, ki ima 50 članov. Agronomi kmetijske zadruge so imeli lani več predavanj iz poljedelstva, živinoreje in sadjarstva.

V minulem tekmovanju za visoke pridelke je sodelovalo 20 mladincev s pšenico, koruzo in sončnicami. Tekmovalci s pšenico so dosegli ustrezne pridelke in so dobili 75 tisoč din nagrade. Najboljše rezultate so dosegli pri pridelovanju koruze. 17 članov kluba je tekmovalo na 35 oralih in so pri tem dosegli zelo dobre donose. Klub je lani organiziral za svoje člane obiske na kmetijskem posestvu Kamendin, v Tovarni kmetijskih strojev »Pobeda«, na novosadskem kmetijskem sejmu in ekonomiji kmetijske šole v Hloku.

Nekatere pomankljivosti

Splošno so klubi v dosedanjem delovanju dosegli zadovoljive rezultate. Praksa pa je opozorila tudi na nekatere slabosti, katerih odprava bo pomembna za njihovo nadaljnje delo.

Ceprav ni bilo čutiti kakšne posebne potrebe, je bilo v dosedanjem razdobju ustanavljanje klubov precej oprezno. V nekaterih krajih se klubi bojujejo s številnimi težavami, od materialnih pa do zagotovitve predavateljev. V neki meri so ponekod vzrok temu šibka ali pa nobena pomoč kmetijskih zadrug, prav tako pa tudi vodstev Ljudske mladine.

Nedvomno so klubi v svojo delavnost vnesli vrsto zanimivih novosti, kar je vse-kakor koristno in pozitivno. Ni pa nobene razloga, da naj bi organizirali tudi kulturno prosvetno in fizikalno življenje (taki primeri pa so bili), kajti to ni njihov namen niti ni zato ugodnih pogojev. Povezovanje teorije, ki jo nudijo seminarji, z vsakdanjim življenjem in prakso je posebno vprašanje. V delu klubov ni bilo dovolj doslednosti, da bi vsa vprašanja, ki so bila obdelana na seminarjih, izvedli tudi v praksi in tako je bilo skoraj vse delo zasnovano na predavanjih.

Klubi pa so klub tem slabostim dosegli pomembne rezultate in odkrili velike možnosti širokega in vsestranskega angažiranja mladine pri pospeševanju napredka kmetijstva in hitrejšem razvoju vasi sploh.

D. Litvinović.